

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

การรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ในวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓ ณ ศูนย์การประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี อาคารอิมแพ็ค ฟอรั่ม จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มเป้าหมายจาก ผู้แทนภาคีการพัฒนา ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และ ภาคประชาชน จำนวน ๕๙ คน

สรุปผลภาพรวมต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เป็นระยะเวลา ๑๒ ปี อย่างไรก็ดี ระยะเวลาดังกล่าวยังขาดความชัดเจนว่าเริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อใด จึงอยากให้ คกก. ปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาช่วยให้ความกระจ่างด้วย เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติสามารถดำเนินการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างตรงกับวัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญฯ
๒. ควรกำหนดกลไกและวิธีการนำแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
๓. ควรเลือกกิจกรรมปฏิรูปที่คาดว่าจะสำเร็จได้ภายในปี ๒๕๖๕ อย่างแน่นอน ไม่ควรทำทุกประเด็น

ประเด็นรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ

๑. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สรุปผลความคิดเห็น

ไม่มีความคิดเห็นในประเด็นนี้

๒. เป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนชัดเจน สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุปผลความคิดเห็น

๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษามีเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน อย่างไรก็ดี ตัวชี้วัดของแผนฯ ยังไม่สะท้อนพัฒนาการดังกล่าว
๒. เป้าหมายหลักที่ว่า “ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล ...” ยังคงคลุมเครือ เห็นควรให้ทบทวนการนิยามว่า “มาตรฐานสากล” หมายความว่าอย่างไร โดยอาจใช้มาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแทน
๓. ควรทบทวนตัวชี้วัด “คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ (ระดับชาติหรือเทียบเท่า) ของผู้เรียน” ที่มีค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ “ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐” ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของประเทศ ที่ผ่านมา ผลการประเมินระดับย้อนหลังไม่เคยแตะระดับร้อยละ ๕๐ ทั้งในภาพรวม และในรายวิชา ยกเว้นวิชาภาษาไทย ค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้จึงอาจเป็นไปได้ยากที่จะบรรลุผลภายในระยะเวลาดังกล่าว
๔. ควรทบทวนตัวชี้วัด “ร้อยละสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ที่มีค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ไม่ต่ำกว่าระดับกว่าระดับพอใช้ โดยร้อยละ ๔๐ และร้อยละ ๕๐ มีคุณภาพไม่ต่ำกว่าระดับดี ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่อาจต่ำเกินไป

๕. ควรทบทวนกรอบเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งขัดแย้งกับปีการศึกษาของประเทศไทย
 ๖. ควรทบทวนตัวชี้วัด “ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ” ที่มีค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ร้อยละ ๙๐ และร้อยละ ๑๐๐ ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่อาจต่ำเกินไป เพราะการเรียนการสอนอาชีวศึกษาเป็นการเรียนโดยเน้นภาคปฏิบัติเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว
 ๗. การกำหนดตัวชี้วัดเชิงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ยังขาดด้านจิตพิสัย ที่สะท้อนถึงการรักความเป็นไทย การเคารพเทิดทูนสถาบันกษัตริย์ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การรู้หน้าที่ และการมีวินัยของผู้เรียน
 ๘. ควรเพิ่มการสร้างระบบติดตามประเมินอย่างเป็นรูปธรรม และให้มีการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง
๓. กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ
- ๓.๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันเด็กและเยาวชนหลุดออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
สรุปผลความคิดเห็น
 ๑. ควรนิยามคำว่า “เด็กนอกระบบ” ให้ชัดเจนว่าหมายถึงเด็กกลุ่มใด นับรวมผู้เรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ด้วยหรือไม่ เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติสามารถดำเนินการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างตรงเป้าหมาย
 ๒. ควรทบทวนตัวชี้วัดที่ ๓ สัดส่วนผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีทักษะอ่านออกเขียนได้และคณิตศาสตร์ที่จำเป็นในการเข้าสู่กำลังแรงงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๐ ให้มีความแตกต่างกันระหว่างผู้เรียนในระบบและผู้เรียนนอกระบบ เนื่องจากผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีบริบทและศักยภาพที่แตกต่างกัน โดยอาจเน้นการวัดด้านการมีงานทำสำหรับผู้เรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
 ๓. สร้างช่องทางการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ และสร้างแรงจูงใจให้ผู้ด้อยโอกาส และ/หรือผู้ซึ่งไม่ได้เรียนในระบบ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้
 ๔. ส่งเสริมการศึกษาทางเลือก อาทิ home school โดยการสร้างมาตรฐานการเทียบโอนแผนการสอน การประเมินเด็ก งบประมาณการสนับสนุน และการให้ความรู้กับผู้ปกครอง
 ๕. อาจพัฒนาแอปพลิเคชัน ติดตามผู้เรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเฝ้าระวังการหลุดออกจากระบบการศึกษา
 ๖. ควรพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ให้มีคุณภาพและมาตรฐานทัดเทียมการศึกษาในระบบ
 ๗. ส่งเสริมให้ประชาชนทั้งในเขตเมืองและในพื้นที่ชนบทห่างไกล เข้าถึงการศึกษาระดับพื้นฐานที่มีคุณภาพโดยเท่าเทียมกัน
 - ๓.๒ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ และนำไปสู่การจ้างงาน
สรุปผลความคิดเห็น

๑. เห็นด้วยว่าควรส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยอาจกำหนดส่วนแบ่งจำนวนผู้เรียนสายสามัญและผู้เรียนสายอาชีวศึกษาในสัดส่วนที่สะท้อนความต้องการของตลาด
 ๒. ควรทบทวนการแบ่งสายการเรียนของนักเรียนเป็นสายวิทย์ สายศิลป์ เร็วเกินไป เพราะไปสนับสนุนความเชื่อที่ว่าเด็กอาชีวศึกษาเป็นเด็กที่อ่อนด้อยทางวิชาการ
 ๓. ควรศึกษาต้นแบบจากทวีปยุโรป ที่ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาในกลุ่มสายอาชีพที่ตนสนใจ (อาทิ การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประกอบอาหาร การดูแลเด็ก ช่างไม้ ช่างยนต์ การดนตรี ศิลปะ) ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ความชอบและความถนัดของตน ให้สามารถเลือกต่อยอดเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป และมีทักษะเบื้องต้นในการประกอบอาชีพหากยังไม่พร้อมเรียนต่อ
 ๔. ควรให้ความสำคัญกับการจัดอาชีวศึกษาสำหรับผู้ที่อยู่ในระบบการจ้างงานแล้วด้วย เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้มีทักษะเพิ่มขึ้น นำไปสู่ค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้น
- ๓.๓ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การปรับเปลี่ยนโฉมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต**

สรุปผลความคิดเห็น

๑. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรส่งผลให้จำนวนผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาลดลง ในขณะที่ช่วงเวลาที่ผ่านมามีประเทศไทยได้ขยายจำนวนสถาบันอุดมศึกษาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏและราชภัฏ อุดมศึกษาและอุปทานสวนทางกัน จึงอาจต้องหาแนวทางบูรณาการสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต
๒. สนับสนุนการเรียนการสอนแบบ module อีกทั้ง ส่งเสริมการเรียนแบบสหวิทยาการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ
๓. สนับสนุนการเรียนการสอนที่เปิดกว้างสำหรับทุกช่วงวัย ๑๐๐% โดยไม่จำกัดเฉพาะด้านวิชาการ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ module เพียงเท่านั้น
๔. ควรพิจารณาระบบการรับเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยไม่ใช่เกรดเฉลี่ยสะสมเป็นตัวชี้วัดหลัก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีเกรดน้อยแต่มีศักยภาพ สามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ได้
๕. สถาบันอุดมศึกษาควรดำเนินงานเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศมากกว่าเพื่อผลประโยชน์ของสถาบันหรือบุคลากรของตนเอง

๓.๔ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้

สรุปผลความคิดเห็น

๑. ควรทบทวนการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันเป็นการทดสอบแบบปรนัย ไม่ส่งเสริมระบบการคิดเชิงวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ควรเน้นการทดสอบแบบอัตนัย
๒. การเรียนการสอนในห้องเรียนยังคงเป็นการบรรยายของผู้สอนเป็นหลัก และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นค่อนข้างน้อย จึงจำเป็นต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วน

๓. ควรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยตรงจากผู้มีประสบการณ์จริง
๔. การพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามแนวทางพหุปัญญาให้หลากหลายตามศักยภาพ ยังขาดความชัดเจนในขั้นตอนและวิธีการดำเนินการปฏิรูป อาทิ การส่งเสริมศักยภาพของผู้มีพรสวรรค์ทางด้านกีฬา ทั้งบุคคลที่มีและไม่มีศักยภาพ พร้อมทั้งให้การศึกษามีคุณภาพ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา เมื่อเลิกเป็นนักกีฬาอาชีพแล้วสามารถประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ (๑) เพื่อขยายจำนวนนักกีฬาอาชีพของไทยให้มากขึ้นในเวทีโลก และ (๒) เพื่อให้ผู้มีความเป็นเลิศด้านกีฬาได้รับโอกาสทางการศึกษา
๕. ควรปรับสร้างมาตรฐานของหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลใน ๓ รูปแบบ ได้แก่ On Site, Online และ On Air
๖. ควรจัดการเรียนการสอนวิชาแนะแนวในระดับมัธยมต้นให้มีคุณภาพ ช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความถนัด และเข้าใจความต้องการของตนเอง ได้รับข้อมูลทางเลือกต่าง ๆ และมีโอกาสเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองชอบและมีความถนัด สามารถต่อยอดไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต
๗. เห็นด้วยกับการผลักดันการเรียนการสอนแบบ active learning ให้ผู้เรียนได้สนทนา แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และกับผู้สอน เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันเป็นลักษณะการบรรยายโดยครูผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว ยังไม่สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง
๘. ผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา ควรมุ่งเน้นที่ความสามารถของผู้เรียนในการประยุกต์ใช้ความรู้จากห้องเรียนสู่ชีวิตจริง
๙. ควรลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาดันหาความรู้ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริม
๑๐. ควรจัดการเรียนรู้โดยมุ่งให้ผู้เรียนทุกระดับ ตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี รู้จักการเสียสละ รู้ผิดชอบชั่วดี รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชน เคารพกฎหมาย สามัคคี มีวินัย ใฝ่รู้ ใฝ่งาน มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับวิชาการ

๓.๕ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การสร้างระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

สรุปผลความคิดเห็น

๑. ควรปรับระบบการผลิตครูให้เป็นการตลาดแบบเจาะจงเฉพาะกลุ่ม (niche market) คือ คัดเลือกเฉพาะผู้ที่อยากเป็นครูจริง ๆ ไม่ใช่เพราะไม่มีทางเลือกอื่น เพราะถ้าครูไม่มีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน
๒. การผลิตครูจำเป็นต้องสอนเนื้อหาวิชาการโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชานั้น ๆ ในขณะที่กระบวนการเรียนการสอนต้องสอนโดยอาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
๓. ควรส่งเสริมการผลิตครูโดยคัดเลือกจากคนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อให้กลับไปพัฒนาภูมิภาคของตนเอง อาทิ โครงการเพชรในตม

๔. น่าจะกำหนดให้การลดหนี้สินของครู เป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ของการพัฒนาครู ครูเป็นผู้มีหนี้สินรุงรังก็ไม่อาจเป็นแบบอย่างของการใช้ชีวิตที่ดีให้กับผู้เรียนได้
๕. ควรเพิ่มภาคเอกชนเป็นหน่วยงานร่วม เนื่องจากเป็นผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้การผลิตครูสามารถตอบสนองทิศทางการต้องการด้านแรงงานของประเทศ
๖. ควรส่งเสริมการอบรมด้านคุณธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ ให้กับครูอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติตนและปฏิบัติดำรงอยู่บนพื้นฐานดังกล่าวอย่างยั่งยืน
๗. ควรแก้ไขระบบอุปถัมภ์ เพื่อให้ได้คนดีมีคุณภาพเข้ามาเป็นครู แทนคนมีเส้นสาย
๘. การผลิตครูควรเป็นระบบปิด จำกัดจำนวนผู้เรียน เพื่อให้สามารถคัดกรองผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถ และมีใจรักในวิชาชีพครู
๙. ควรวัดผลของการพัฒนาครูจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
๑๐. ควรจัดทำคู่มือการนิเทศสำหรับอาจารย์พี่เลี้ยง ระบุสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยง
๑๑. ควรมุ่งเน้นการผลิตครูให้มีความพร้อมในปฏิบัติงานจริง
๑๒. ควรกำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู เพื่อสร้างแรงจูงใจให้คนที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นครู

๓.๖ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๖ การปฏิรูประบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Big Data for Education)

สรุปผลความคิดเห็น

๑. ควรทบทวนการเสนอให้ ป.ย.ป. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยควรให้ มท. หรือ ศธ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมี ดศ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบรองคอยให้การสนับสนุน
๒. ควรพัฒนาระบบสารสนเทศพื้นฐานในแต่ละวิชาให้ชัดเจน เพื่อเพิ่มผลลัพธ์ทางการศึกษาในแต่ละด้านที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ

สรุปผลความคิดเห็น

๑. ควรปรับปรุงกฎหมายการกระจายอำนาจ/ระเบียบการบริหาร/การจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย
 ๒. ควรปรับปรุง พ.ร.บ. อุดมศึกษาเอกชน ให้มีอิสระทางวิชาการและการบริหารจัดการงบประมาณ
 ๓. พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ ควรให้ความสำคัญกับการรับฟังครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วย เพื่อให้สามารถนำไปสู่การบังคับใช้ได้จริง
๔. อื่น ๆ และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศ
๑. การปฏิรูปการศึกษา ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจไปสู่ระดับภูมิภาคเป็นความผิดพลาดครั้งยิ่งใหญ่ที่นำไปสู่ความล้มเหลวของระบบการศึกษาไทย

๒. ควรจัดการรับฟังความคิดเห็นต่อแผนการปฏิรูปประเทศฯ ให้ครอบคลุมพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย
๓. ควรสร้างมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนทั้งของรัฐและเอกชนให้มีความเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ
๔. สร้างความตระหนักรู้และจิตสำนึกแก่ผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการสั่งสอนบุตรหลานของตน
๕. ควรกำหนดให้ “การพัฒนาภาษาอังกฤษ” เป็นวาระแห่งชาติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาต่างประเทศอย่างเท่าเทียม เนื่องจากที่ผ่านมาผู้เรียนเพียงส่วนน้อย อาทิ กลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
๖. ควรลดความเหลื่อมล้ำระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก เพิ่มความเป็นธรรมในแนวคิด โดยการจัดสรรทรัพยากรตามความจำเป็นมากกว่าการอุดหนุนรายหัว
๗. นโยบายด้านการศึกษาควรมีความต่อเนื่อง โดยมีการออกแบบกลไกให้มีการแทรกแซงทางการเมืองน้อยที่สุด